

HTA: Protonová terapie v České republice bez emocí

Institut pro zdravotní ekonomiku a technology assessment (iHETA)

6.6.2013

Hodnocení medicínských technologií (HTA=Health Technology Assessment) je ve světě standardní metodou pro posouzení nákladů a přínosů nových i stávajících technologií a postupů v medicíně. iHETA se pokusila provést takové hodnocení pro protonovou terapii z perspektivy České republiky. V analýze platné k dubnu 2013 bylo **prostudováno více než 6 400 literárních zdrojů a selektováno 275 relevantních studií.**

Publikovaná evidence je zatím heterogenní a stojí zejména na nekontrolovaných klinických studiích. Je zřejmé, že některé typy nádorů jsou svoji povahou, přístupem k jiným radikálním metodám a nutností minimalizace rizik, vhodnější k indikaci pro protonovou terapii. Nejvíce klinických důkazů je v indikaci **nádorů u dětí** (např. meduloblastom, astrocytom, chondrom, sarkom), **nádorů CNS** (např. gliom, meningeom, chondrom), **oční nádory** (např. melanom, hemangiom), **karcinomu prostaty, karcinomu plic a nádorů gastrointestinálních a nádorů hlavy a krku.**

Nákladová analýza byla provedena pro tři základní diagnózy - dětské intrakraniální nádory, karcinom prostaty a karcinom plic. Výsledky ukazují, že náklady závisí na typu a stadiu onemocnění a včasnosti diagnostiky a zahájení radioterapie a v porovnání s nejmodernějšími postupy fotonové terapie se u protonové léčby pohybují v **1,5-2,5 násobku nákladů** ze zdravotního pojištění.

Ve světě již bylo publikováno několik ekonomických analýz přepočtených na parametr QALY (Quality Adjusted Life Years = roky získaného života ve standardní kvalitě). QALY v sobě zahrnuje jak délku, tak také kvalitu života. Studie s protonovou terapií ukazují významně nižší výskyt nežádoucích účinků a komplikací ve srovnání s fotonovou radioterapií. Když mají pacienti méně nežádoucích účinků, mají také vyšší kvalitu života. iHETA provedla základní kalkulace na základě zahraničních modelů s adaptací na náklady v České republice pro dětský meduloblastom a lokalizovaný karcinom prostaty. První výsledky ukazují, že u **dětských meduloblastomů se náklady na získaný QALY pohybují mírně kolem 45 tis. Kč/QALY** (protonová terapie byla o 30 tis. Kč nákladnější, ale přinesla o 0,68 QALY více) a u **karcinomu prostaty mezi 250 a 700 tis. Kč/QALY podle stadia onemocnění a stáří pacienta** (protonová terapie byla o 110 tis. Kč nákladnější, ale přinesla o 0,42 QALY více). Oba tyto výsledky jsou pod diskutovanou hranicí ochoty platit, která je udávána na úrovni trojnásobku HDP na obyvatele. Tato částka je přibližně 1,1 mil. Kč/QALY.